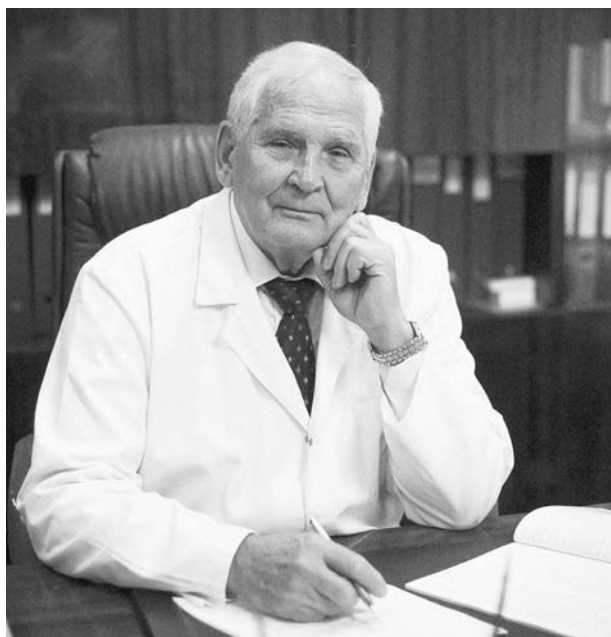

Олег Васильович Коркушко

(до 90-річчя від дня народження)

19 лютого 2019 р. виповнилося 90 років від дня народження і 65 років наукової, педагогічної, лікарської та громадської діяльності відомого терапевта і геронтолога, керівника сектора клінічної геронтології і геріатрії, завідувача відділу клінічної фізіології і патології внутрішніх органів ДУ «Інститут геронтології імені Д.Ф. Чеботарьова НАМН України», академіка НАМН України, члена-кореспондента НАН України, члена-кореспондента РАН, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії УРСР та Державної премії України, професора Олега Васильовича Коркушка.

О.В. Коркушко після закінчення в 1954 р. лікувального факультету Київського медичного інституту завідував сільською амбулаторією на Житомирщині, потім навчався в аспірантурі на кафедрі терапії № 1 Київського інституту удосконалення лікарів, яку очолював професор Д.Ф. Чеботарьов. З 1958 до 1960 р. працював асистентом кафедри, вивчав функціональний стан печінки при гнійних захворюваннях легенів, розробляв питання консервативного лікування хворих, їх передопераційної підготовки. Кандидатську дисертацію успішно захистив у 1961 р.

Подальший творчий шлях Олега Васильовича пов'язаний з Інститутом геронтології АМН СРСР (нині – ДУ «Інститут геронтології імені Д.Ф. Чеботарьова НАМН України»). У 1964–1978 рр. він керував лабораторією функціональної діагностики, а з 1978 р. очолює відділ клінічної фізіології і патології внутрішніх органів. У 1969 р. захистив докторську дисертацію «Клініко-функціональні особливості серцево-судинної системи у літніх, старих

людей і довгожителів», в якій узагальнив результати досліджень функціонального стану серцево-судинної системи при старінні. На ті часи ця робота була унікальною, в ній уперше представлено нормативи показників серцево-судинної системи за десятиліттями, які в подальшому використовувалися для розмежування вікових і патологічних змін.

Характерною особливістю наукової діяльності професора О.В. Коркушка є широта інтересів, тісний зв'язок вирішуваних питань з потребами практичної охорони здоров'я. Його багатогранну діяльність відрізняє глибина наукового пошуку, прагнення дійти до самої суті явищ, що вивчаються, розкрити їх механізми. Так, у дослідженнях із клінічної фізіології серцево-судинної системи з'ясовані вікові особливості різних функцій серця, периферичного кровообігу, мікроциркуляції, функціонального стану ендотелію судин, механізми нейроендокринної регуляції, добові біоритми, визначені шляхи підвищення резистентності серцево-судинної системи до впливу стресових чинників, методи поліпшення фізичної працездатності. Активно розвивається науковий напрямок, присвячений вивченню змін мікроциркуляції і реологічних властивостей крові при старінні та захворюваннях системи кровообігу, з'ясуванню ролі ендотеліальної дисфункції в розвитку серцево-судинної патології в людей похилого віку. Розроблені та впроваджені нові методи діагностики, лікування і реабілітації хворих похилого віку з ішемічною хворобою серця, гіпертонічною хворобою, порушеннями серцевого ритму, серцевою недостатністю.

У дослідженнях О.В. Коркушка показано, що інсулінорезистентність у людей похилого віку призводить до формування протромботичних змін у

системі гемостазу, переважно внаслідок пригнічення фібринолізу та порушення антикоагулянтних властивостей ендотелію, сприяє формуванню прозапального фенотипу. Вченим встановлено, що вікові зміни секреції ендокринних залоз сприяють розвитку гіпертонічної хвороби та атеросклерозу.

У дослідженнях з клінічної фізіології дихальної системи вивчені вікові особливості вентиляційної функції легенів, бронхіальної прохідності, дифузійної здатності легенів, регіонарного кровотоку, кисневотранспортної функції еритроцитів, обмін кисню в тканинах. Обґрунтована концепція розвитку гіпоксії при старінні, розкриті її механізми, запропоновані шляхи підвищення резистентності організму до гіпоксії в похилому віці. Разом з цим розроблялися питання патогенезу, діагностики, лікування і реабілітації хворих похилого віку із хронічним обструктивним захворюванням легенів.

Завдяки науковим дослідженням О.В. Коркушка та його учнів розкриті вікові особливості патогенезу захворювань системи травлення. Показана роль нейрогуморальних механізмів у формуванні вікових змін моторної і секреторної функції шлунка, зовнішньосекреторної функції підшлункової залози, вдосконалені методи діагностики, лікування і профілактики захворювань системи травлення в осіб похилого та старечого віку.

Одним із пріоритетних напрямків наукової діяльності академіка О.В. Коркушка є розроблення концепції передчасного (прискороного) старіння людини, методик визначення функціонального віку фізіологічних систем, обґрунтування і впровадження раціональних режимів фізичних і гіпоксичних тренувань, оптимальних схем застосування геропротекторів для профілактики прискороного старіння та лікування вікзалежної патології.

Під керівництвом Олега Васильовича підготовлені й захищені 23 докторських і 74 кандидатські дисертації, пройшли навчання понад 220 аспірантів і клінічних ординаторів.

О.В. Коркушко є автором понад 900 наукових праць, у тому числі 17 монографій. Серед них – «Передчасне старіння людини» (1979), «Клінічна кардіологія в геріатрії» (1980), «Гіпоксія і старіння» (1980), «Серцево-судинна система і вік» (1983), «Неспецифічні захворювання легенів в геріатричній практиці» (1984), «Система згортання крові при старінні» (1988), «Геріатрія в терапевтичній практиці» (1993), «Пептидні препарати тимусу і епіфізу в профілактиці прискороного старіння» (2002), «Аналіз варіабельності ритму серця в клінічній практиці: вікові аспекти» (2002), «Передчасне старіння: фактори ризику, діагностика, засоби попередження, метаболічна терапія» (2003), «Пінеальна залоза. Шляхи корекції при старінні» (2006), «Тромбоцити: фізіологія, морфологія, вікові і патологічні особливості, антитромбоцитарна терапія» (2011), «Гіпоксія як метод підвищення адаптаційної здатності організму» (2015). У Олега Васильовича понад 40 патентів та авторських свідоцтв.

Дослідження О.В. Коркушка в галузі вікової фізіології, клінічної геронтології і геріатрії отримали визнання у науковому світі в нашій країні та за її межами. Олег Васильович – заслужений діяч науки і техніки України, лауреат трьох державних премій. Державна премія УРСР 1984 р. присуджена йому за цикл досліджень, присвячених віковій фізіології і патології, розроблення нових методів діагностики і лікування захворювань внутрішніх органів у людей похилого віку. У 1997 р. учений був удостоєний Державної премії України за створення препаратів і продуктів спрямованої дії для людини і тварин з використанням молочнокислих бактерій. У 2003 р. йому присуджена Державна премія України за цикл робіт, в яких досліджено фундаментальні механізми дії оксиду азоту на серцево-судинну систему.

За монографію «Геріатрія в терапевтичній практиці» О.В. Коркушко в 1994 р. удостоєний премії імені С.П. Боткіна РАМН, а в 1995 р. – премії імені акад. Н.Д. Стражеска НАН України. За монографію «Пінеальна залоза. Шляхи корекції при старінні» у 2010 р. йому присуджена премія імені Д.Ф. Чеботарьова НАН України.

У зв'язку зі 100-річчям від дня заснування НАН України академіку О.В. Коркушко вручена пам'ятна медаль Національної академії наук. За вагомий внесок у розвиток Національної академії медичних наук України та з нагоди її 25-річчя академіка О.В. Коркушка нагороджено орденом Преподобного Агапіта Цілителя Печерського.

Плідну наукову і педагогічну діяльність О.В. Коркушко поєднує з великою науково-організаційною роботою. Упродовж багатьох років він був заступником голови правління наукового товариства геронтологів і геріатрів, головою проблемної комісії Наукової ради з геронтології та геріатрії АМН СРСР, заступником редактора розділу «Геронтологія» Великої медичної енциклопедії, головним редактором журналу «Кровообіг та гемостаз». Він президент Української асоціації «Мікроциркуляція, гемореологія, тромбоутворення», член редакційних рад «Журналу НАМН України», журналів «Лікарська справа», «Проблеми старіння і довголіття», «Українського кардіологічного журналу», «Українського пульмонологічного журналу», журналів «Тромбоз, гемостаз, реологія», «Geriatrics», «Z. Gerontologie», член правління медичного наукового товариства геронтологів і геріатрів України, Українського кардіологічного товариства, почесний член геронтологічних товариств Німеччини і Болгарії, член спеціалізованої ради при ДУ «Національний науковий центр «Інститут кардіології імені акад. М.Д. Стражеска» НАМН України».

Всеукраїнська асоціація кардіологів України, редакційна колегія «Українського кардіологічного журналу», колеги та учні щиро вітають Олега Васильовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, активного довголіття, творчого натхнення.